

Romas Kašuba

1997 metų matematikos olimpiadose

Tradicinei pavasarinei olimpiadai nuūžus

Nevarginsime skaitytojo visu 46-osios Lietuvos jaunųjų matematikų olimpiados nugalėtojų sąrašu, tačiau pirmąsias vietas laimėjusius paminėsime. Į Lietuvos kurortų puošmeną – Druskininkus buvo suvažiavę 142 moksleiviai, kurie trimis srautais sprendė po penkis uždavinius.

Užimdami pirmąsias vietas nugalėjo šie sprendėjai:

- Audrius Kulbokas, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos dešimtokas, kurio matematiniu išsilavinimu rūpinasi mokytojas J. Pėstininkas.
- Paulius Drungilas, Kretingos Daukanto vidurinės mokyklos dešimtokas; jo mokytojas – V. Narmontas.
- Remigijus Staniulis, Kauno technologijos universiteto gimnazijos dešimtokas; jį matematikos moko mokytoja B. Narkevičienė.
- Vaidas Balys iš Panevėžio, Juozo Balčikonio gimnazijos vienuoliktokas; jį matematikos moko mokytoja R. Kučinskaitė.
- Vaidas Gasiūnas, tos pačios mokyklos abiturientas, garsiausias mūsų olimpiadininkas; jo mokytojas – B. Budvytis.
- Ramūnas Augulis iš jau minėtos Kauno gimnazijos, vis labiau linkstantis į fiziką; jo mokytoja – J. Šulčienė.

Abu nugalėtojai Vaidai – Gasiūnas ir Balys – tapo ir olimpiados laureatais, jie jau treči metai užima prizines vietas. Norėtume paminėti ir kitus laureatus: Mindaugą Juodį iš Panevėžio (mokytojas B. Budvytis), abu kauriečius – Vaidotą Šileiką ir Robertą Zubricką (abiejų mokytoja Janina Šulčienė), Vidmantą Statkų iš Kėdainių Juozo Paukštelio mokyklos (mokytoja E. Majauskaitė) ir vilnietį licėjistą Adomą Birštuną (mokytojas Antanas Skūpas).

Yra manančių, kad nedera girti organizatorių, nebent puse lūpų – kad neįtartų, jog organizatoriai per daug rūpinosi dalyvavusiais. Tačiau mes norime pasakyti tiesiai – olimpiados Druskininkuose organizatoriai, vadovaujami matematiko ir 3 vidurinės mokyklos direktoriaus B. Samuchovo, dirbo labai darniai ir su šypsena. Nepatyręs stebėtojas galėjo pagalvoti, kad viskas vyksta savaime.

Lieka pridurti, kad 1996 metų olimpiados čempionas, o dabar Vilniaus universiteto studentas ir pirmūnas Giedrius Alkauskas šiais metais persėdo prie teisėjų staliuko. Debiutas pavyko, nors ne visada paprasta puikiam sprendėjui tapti tikslu vertintoju.

Pasaulinė matematikos olimpiada Mar del Platoje (Argentina)

Pasaulinė matematikos olimpiada yra labai iškilmingas, gražus ir įtemptas renginys – ir dalyviams, ir jų palydovams. Suvažiuoja visas stipriausias matematikų atžalynas, trokšte trokštantis gražiu pasirodymu pelnyti garbę savo kraštui.

Iš savo komandos tikėjomės maždaug pernykščių rezultatų ir nelabai apsirikome. Sidabro medalį uždirbo stipriausias komandos narys panevėzietis Vaidas Gasiūnas, o bronzą pelnė kaunietis Vaidotas Šileika. Kitas panevėzietis – Mindaugas Juodis debiutavo pasaulinėje olimpiadoje ir grįžo su pagyrimo lapu.

Vienu požiūriu lietuviams ši olimpiada buvo labai nusisekusi – pirmą kartą per visą olimpiadų istoriją viso pasaulio jaunieji matematikai sprendė lietuvišką uždavinį. Jis pasirodė esąs ir pats sudėtingiausias (tik 10 gerų sprendimų) ir, matyt, pats gražiausias. Jo autorius – Vilniaus universiteto studentas Giedrius Alkauskas.* Kaip sakė Lietuvos delegacijos vadovas daktaras Juozas Mačys, šis, labai gerą išpūdį vertinimo komisijai palikęs ir sumaištį vadovų gretose padaręs uždavinys po ilgų peripetijų vis dėlto išliko didžiajame šešetuke.

Dėkojame Švietimo ir mokslo ministerijai, prisiėmusiai kelionės išlaidų liūto dalį. Kaip visada, kuo galėjo, tuo padėjo ALF, Vilniaus universiteto Matematikos fakultetas bei Matematikos ir informatikos institutas ir „Lietuvos matematikos rinkinys“.

1998 metais pasaulinė olimpiada vyks tolimajame Taivanyje.

Dvyliktoji komandinė vyko rugsėjy

Rugsėjo mėnesį vykusioje dvyliktoje komandinėje Lietuvos jaunųjų matematikų olimpiadoje dalyvavo 13 komandų, du atskirai atvažiavę visaginiečiai buvo lyg ir antroji Visagino komanda.

Šių metų uždaviniai buvo panašūs į pernykščius. Nugalėjotoja tapo KTU gimnazijos komanda. Tauragiškiai užėmė antrąją vietą nesurinkę net 30 taškų. Ėmus slopti Panevėžiui (I-oji Panevėžio komanda liko trečioje vietoje), nebeliko tradicinės Panevėžio ir Kauno dvikovos, o Vilnius vis dar kaip reikiant neatsistoja ant kojų. Tai kelia neramių minčių apie tolesnes šalies rinktinės galimybes.

Lieka padėkoti ištikimiems mūsų rėmėjams – firmai INFO-TEC, *Baltic Amadeus* bei TEV leidyklai, taip pat pasidžiaugti nauju mūsų rėmėju – leidykla *Alma littera*.

„Baltijos kelias’ 97“ Kopenhagoje

Atvykus į Kopenhagą dalyvauti komandinėje olimpiadoje „Baltijos kelias“ mūsų komandos dispečeris Mindaugas Ulevičius juokavo, kad tas komandas, kuriuose yra mergaičių, gal kaip nors ir aplenksime. Pažiūrėję į rezultatus, galėtume irgi pajuokauti, kad Lietuvos komandą buvo ištikęs galantiškumo priepuolis.

* Jis pats analizuoja savo uždavinį šio žurnalo 94–98 puslapiuose.

Komandinės olimpiados „Baltijos kelias' 97“ rezultatai

Šalis	Taškai	Vieta
Danija	73	
Estija	74	3-4
Islandija	42	
Latvija	66	
Lenkija	87	1
Lietuva	39	
Sankt Peterburgas	56	
Suomija	64	
Švedija	74	3-4
Vokietija	76	2

Buvo ir kitų aplinkybių. Šalies rinktinė visiškai atnaujinta – visi 1996 metų „Baltijos kelio“ dalyviai buvo dvyliktokai.

Keistina ir nusistovėjusi komandos sudarymo praktika: Lietuvos komandinės olimpiados nugalėtoja siunčia tris moksleivius, o užėmusi antrąją vietą – du. Reiktų žodį „siunčia“, keisti į „gali siųsti“. Apskritai pereinant prie nenutrūkstamo mokymo ir dažnų apžiūrų, galima tiesiog suskaičiuoti kiekvieno besitreniruojančio „reitingą“.

Kad šiek tiek „apšaudytume“ žmones, su daktaru Juozu Mačiu surengėme tris kandidatų susitikimus – vieną Kaune ir du Vilniuje, Matematikos ir informatikos institute. Paskutinio susitikimo metu surengėme ir komandinės varžybas.

Išvados aiškios – esame gabūs ir todėl turime daug ir kryptingai dirbti. Tuo labiau, kad po lietuviško uždavinio pasaulinėje olimpiadoje Argentinoje požiūris į Lietuvą yra labai pagarbus. Jei galime pasiūlyti pasaulinio lygio uždavinių, tai pajėgsime parengti ir panašaus lygio sprendėją.

Išryškėjo ir potencialus komandos lyderis – kaunietis (iš Palangos) Gediminas Paulauskas. Ši pavardė matematikams yra gerai žinoma. Kopenhagoje Gediminas pelnė komandai daugiausiai taškų, ypač gražiai tvarkėsi su kombinatorikos uždaviniais.

Dėkojame Švietimo ir mokslo ministerijai, apmokėjusiai didžiąją kelionės išlaidų dalį, mus parėmusiam „Lietuvos matematikos rinkiniui“, Matematikos ir informatikos institutui bei Vilniaus universiteto Matematikos fakultetui.